TÒA ÁN NHÂN DÂN **TỈNH BẮC GIANG**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Bản án số: 08/2022/DS-PT
Ngày 17- 01 - 2022
V/v tranh chấp hợp đồng bảo hiểm

NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

TÒA ÁN NHÂN DÂN TỈNH BẮC GIANG

- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Nguyễn Xuân Thạo;

Các Thẩm phán: Ông Nguyễn Hải Vinh; bà Nguyễn Thị Hương Giang.

- Thư ký phiên tòa: Bà Nguyễn Ngọc Thương Hiền.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Bắc Giang tham gia phiên tòa: Ông Lương Thất Tùng – kiểm sát viên.

Ngày 17/01/2022, tại trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh Bắc Giang, tiến hành mở phiên tòa xét xử phúc thẩm công khai vụ án thẩm dân sự thụ lý số: 27/DSPT ngày 17/3/2021 về việc "Tranh chấp hợp đồng bảo hiểm".

Do bản án dân sự sơ thẩm số 47/2020/DS- ST ngày 23/12/2020 của Tòa án nhân dân huyện Lạng Giang, tỉnh Bắc Giang có kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử số: 54/2021/QĐ - PT ngày 28/4/2021, thông báo thay đổi thời gian mở phiên tòa số 39/TB- TA ngày 17/5/2021; Thông báo tiếp tục mở phiên tòa số 59/TB- TA ngày 28/5/2021; quyết định hoãn phiên tòa số 100/2021/QĐ – PT ngày 23/6/2021; quyết định hoãn phiên tòa số 222/2021/QĐ – PT ngày 29/12/2021 giữa các đương sự:

- *Nguyên đơn*: Bà Hoàng Thị Th, sinh năm 1956 (vắng mặt);

Địa chỉ: Thôn TM, xã TD, huyện LG, tỉnh Bắc Giang.

- *Người đại diện theo ủy quyền của bà Hoàng Thị Th:* Bà Hoàng Thị Bích L (Luật sư của Văn phòng luật sư Hoàng Loan- Đoàn luật sư tỉnh Bắc Giang (vắng mặt nhưng có đơn đề nghị xét xử vắng mặt).

- *Bị đơn:* Công ty trách nhiệm hữu hạn bảo hiểm nhân thọ AIA (Việt Nam);

Địa chỉ: Tòa nhà Saigon Centre tháp 2, 67 Lê L, Phường B NGH, quận 1, thành phố Hồ Chí Minh do ông Ông W D B- chức vụ Tổng giám đốc là người đại diện theo pháp luật (vắng mặt);

Người đại diện theo ủy quyền: Ông Võ Trần Kh, sinh năm: 1987 (có mặt);

Địa chỉ: Tầng 15 Tòa nhà Sài Gòn Centre, tháp 2, 67 Lê L, phường B NGH, Quận 1, thành phố Hồ Chí Minh;

Ông Lê Văn T, sinh năm: 1975 – Nhân viên Văn phòng bảo hiểm nhân thọ AIA (có mặt)

- *Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan:* Công ty trách nhiệm hữu hạn đại lý bảo hiểm Bắc Giang do bà Vũ Thị L - chức vụ Giám đốc là người đại diện theo pháp luật (vắng mặt);

Địa chỉ: Số 269, đường Hoàng Văn T, phường XG, thành phố Bắc Giang.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Tại đơn khởi kiện ghi ngày 21/4/2020 và các bản tự khai, biên bản lấy lời khai tiếp theo, bà Hoàng Thị Th trình bày: Ngày 25/9/2017, con trai bà là Hoàng Văn Q, sinh năm 1984; có tham gia Hợp đồng bảo hiểm số U909297736: "An phúc trọn đời ưu việt - Quyền lợi cơ bản" với Công ty bảo hiểm AIA (Sau đây viết tắt là: Công ty bảo hiểm AIA). Việc giao dịch, ký kết hợp đồng được thực hiện thông qua tư vấn, giới thiệu của nhân viên Chi nhánh Công ty bảo hiểm AIA tại Bắc Giang, địa chỉ: Số 269 đường Hoàng Văn T, phường XG, thành phố BG, tỉnh Bắc Giang. Sản phẩm bảo hiểm là gói bảo hiểm "An phúc trọn đời ưu việt - Quyền lợi cơ bản" với số tiền bảo hiểm 442.395.000 đồng (bốn trăm bốn mươi hai triệu ba trăm chín mươi lăm nghìn đồng), ngày hết hạn bảo hiểm là ngày 25/9/2084.

Hỗ trợ chi phí nằm viện 200.000đồng; bảo hiểm toàn diện bệnh hiểm nghèo: 50.000.000đồng; Bảo hiểm tử vong và thương tật do tai nạn 100.000.000đồng. Tổng phí bảo hiểm định kỳ: 11.500.000đồng. Tổng phí bảo hiểm dự tính theo định kỳ: 9.831.000đồng. Định kỳ đóng phí theo năm.

Với sự hướng dẫn của anh Vy Quốc H nhân viên tư vấn mã số 960032105 (đại lý cấp 1 của Chi nhánh Công ty bảo hiểm AIA tại Bắc Giang) bà đã trực tiếp kê khai và ký kết hồ sơ bảo hiểm với Công ty bảo hiểm AIA.

Theo hướng dẫn của nhân viên tư vấn, bà đã trực tiếp kê khai và ký kết hồ sơ bảo hiểm tại nhà bà thôn TM, xã TD, huyện LG, tỉnh Bắc Giang với

nội dung: Bên mua bảo hiểm và người được bảo hiểm là anh Hoàng Văn Q. Theo hướng dẫn của nhân viên tư vấn, bà đã trực tiếp ký chữ "Q" và "Hoàng Văn Q" vào mục người được bảo hiểm trong hồ sơ bảo hiểm. Nhân viên tư vấn không hề hướng dẫn và yêu cầu bà phải lấy chữ ký của anh Q vào mục Người được bảo hiểm và bên mua bảo hiểm; không yêu cầu con trai bà làm giấy ủy quyền cho bà mà lại hướng dẫn bà ký thay cũng được. Hơn nữa, lại mang hợp đồng đến nhà cho bà ký mà không ký tại Chi nhánh Công ty bảo hiểm AIA tại số 269 đường Hoàng Văn T, phường XG, thành phố BG, tỉnh Bắc Giang.

Sau khi ký kết hồ sơ bảo hiểm, bà đã nhận được thư của ông Tổng Giám đốc Công ty bảo hiểm AIA (ông W B) đề ngày 26/9/2017 và Giấy chứng nhận bảo hiểm nhân thọ vì tương lai với nội dung: Hợp đồng bảo hiểm số U909297736: "An phúc trọn đời ưu việt - Quyền lợi cơ bản" mà anh Q mua bảo hiểm và là người được bảo hiểm đã được Công ty bảo hiểm AIA chấp thuận. Ngày chấp thuận: 26/9/2017; ngày hiệu lực: 25/9/2017. Sau đó anh Q đã chuyển tiền để bà đóng phí bảo hiểm cho Công ty bảo hiểm AIA với số tiền 11.500.000đồng đúng thời hạn và đúng theo yêu cầu.

Ngày 10/8/2018 anh Q chết do bị cảm. Căn cứ Hợp đồng bảo hiểm số U909297736 và các quy định tại Quy tắc và Điều khoản sản phẩm bảo hiểm An phúc trọn đời ưu việt tại Điều 3, Điều 7, Mục 2, tiểu mục 7.2.1; Điều 25 Mục 25.2, Điều 26 thì bà là người thừa kế duy nhất của anh Q sẽ được Công ty bảo hiểm nhân thọ AIA giải quyết quyền lợi bảo hiểm theo hợp đồng bảo hiểm đã ký. Cụ thể: Đối với Sản phẩm bảo hiểm là gói bảo hiểm "An phúc trọn đời ưu việt - Quyền lợi cơ bản" thì bà được nhận số tiền bảo hiểm là 442.395.000 đồng (bốn trăm bốn mươi hai triệu ba trăm chín mươi lăm nghìn đồng chẵn). Tuy nhiên, yêu cầu của bà đã bị từ chối với lý do: Anh Q không phải là người đã ký tên trên các hồ sơ gửi đến Công ty bảo hiểm AIA lập ngày 25/7/2017 để đề nghị tham gia bảo hiểm nên hợp đồng bảo hiểm số U909297736 không có hiệu lực kể từ khi giao kết và không có quyền lợi nào được chi trả.

Bà Th khởi kiện đề nghị Tòa án công nhận Hợp đồng bảo hiểm số U909297736 giao kết giữa Công ty bảo hiểm AIA và anh Q là hợp pháp;

Buộc Công ty bảo hiểm AIA phải chi trả cho bà toàn bộ quyền lợi bảo hiểm là: 442.395.000đồng (bốn trăm bốn mươi hai triệu ba trăm chín mươi lăm nghìn đồng chẵn) và lãi suất do Công ty chậm thực hiện nghĩa vụ chi trả quyền lợi bảo hiểm theo lãi suất 10%/ năm theo khoản 2 Điều 468 của Bộ luật dân sự tính từ

ngày vi phạm nghĩa vụ được xác định kể từ ngày từ chối chi trả quyền lợi bảo hiểm là ngày 20/12/2018 (thể hiện bằng thư phúc đáp ngày 20/12/2018).

Số tiền lãi tạm tính từ ngày 20/12/2018 đến ngày 20/03/2020 với mức lãi suất là 10%/ năm là: 442.395.000đồng x 2 năm 3 ngày = 88.847.600 đồng

Tổng cộng số tiền Công ty bảo hiểm AIA phải chi trả cho bà là: 442.395.000đồng + 88.847.600đồng = 531.242.600đồng.

Tại các bản tự khai người đại diện theo ủy quyền của Công ty bảo hiểm AIA trình bày:

Ngày 25/9/2017, Công ty bảo hiểm AIA có nhận được bộ hồ sơ yêu cầu bảo hiểm (HSYCBH) do khách hàng Hoàng Văn Q lập và ký tên đề nghị tham gia bảo hiểm tại công ty. Theo đó, bên mua bảo hiểm của hợp đồng cũng đồng thời là người được bảo hiểm là anh Q. Các sản phẩm bảo hiểm của anh Q đề nghị tham gia là: Sản phẩm chính An phúc trọn đời ưu việt - Quyền lợi cơ bản (số tiền là 442.359.000đồng), các sản phẩm bổ sung hỗ trợ chi phí nằm viện, bảo hiểm toàn diện bệnh hiểm nghèo, bảo hiểm tử vong và thương tật do tai nạn. Phí bảo hiểm nộp là 11.500.000đồng. Người thụ hưởng theo hợp đồng bảo hiểm là anh Hoàng Văn Q.

Căn cứ vào thông tin được khai báo trên hồ sơ yêu cầu bảo hiểm với đầy đủ chữ ký của bên mua bảo hiểm cũng là người được bảo hiểm, Công ty bảo hiểm AIA nhận thấy: Hồ sơ yêu cầu bảo hiểm đã đáp ứng đầy đủ các quy định của pháp luật và các yêu cầu của Công ty bảo hiểm AIA. Do vậy Công ty bảo hiểm AIA đã chấp thuận bảo hiểm và phát hành Hợp đồng bảo hiểm số U909297736 có hiệu lực kể từ ngày 25/9/2017.

Ngày 10/8/2018 anh Q tử vong. Ngày 15/8/2018, bà Thỉnh lập phiếu yêu cầu gửi đến Công ty bảo hiểm AIA đề nghị giải quyết quyền lợi bảo hiểm của hợp đồng bảo hiểm số U909297736. Công ty bảo hiểm AIA đã tiến hành xác minh và thu thập các thông tin theo đúng trình tự thủ tục để làm cơ sở làm việc với bà Thỉnh vào ngày 18/10/2018, bà Thỉnh cho biết quá trình lập HSYCBH, bà Thỉnh là người mua cho anh Q và tại thời điểm lập HSYCBH anh Q không có nhà nên bà Thỉnh là người đã ký thay cho anh Q. Trong khi đó theo quy định của pháp luật thì anh Q đứng tên bên mua bảo hiểm và người được bảo hiểm thì anh Q phải là người ký tên.

Do vậy, trên cơ sở thông tin bà Thỉnh cung cấp, ngày 20/12/2018 Công ty bảo hiểm AIA đã phát hành thư phúc đáp thông báo đến khách hàng việc không

chấp thuận chi trả quyền lợi bảo hiểm của Hợp đồng bảo hiểm số U909297736. Việc bà Thỉnh khởi kiện đến Tòa án. Quan điểm của Công ty bảo hiểm AIA như sau:

Hợp đồng bảo hiểm số U909297736 có người thụ hưởng là anh Q. Theo quy định tại khoản 8 Điều 3 Luật kinh doanh bảo hiểm thì "Người thụ hưởng là tổ chức, cá nhân được bên mua bảo hiểm chỉ định để nhận tiền bảo hiểm theo hợp đồng bảo hiểm con người". Đây là vụ tranh chấp về chi trả quyền lợi bảo hiểm được trả cho anh Q nhưng anh Q đã chết, do vậy những người thừa kế của anh Q sẽ là người được đưa vào tham gia tố tụng trong vụ án.

Về nội dung tranh chấp phát sinh từ Hợp đồng bảo hiểm số U909297736 đây là cơ sở duy nhất thiết lập quyền và nghĩa vụ giữa Công ty bảo hiểm AIA và bên mua bảo hiểm. Sự thiết lập Hợp đồng bảo hiểm sốU909297736 được thực hiện trên cơ sở HSYCBH được bên mua bảo hiểm cũng là người được bảo hiểm Hoàng Văn Q ký ngày 25/9/2017 và việc chấp thuận của Công ty bảo hiểm AIA. Tuy nhiên thực tế anh Q là người được bảo hiểm nhưng không phải là người ký tên trên HSYCBH. Việc giao kết Hợp đồng bảo hiểm số U909297736 là hoàn toàn trái với các quy định của Bộ luật dân sự năm 2015 và Luật kinh doanh bảo hiểm năm 2000 (đã được sửa đổi bổ sung) do vậy hợp đồng này không phát sinh hiệu lực ràng buộc thực hiện đối với các bên. Căn cứ vào khoản 6 Điều 3, khoản 1 Điều 12, khoản 1 Điều 38 luật kinh doanh bảo hiểm. Công ty bảo hiểm AIA không chi trả quyền lợi bảo hiểm cho sự kiện tử vong của anh Q mà chỉ đồng ý hoàn lại toàn bộ khoản phí đóng bảo hiểm cho Hợp đồng bảo hiểm số U909297736.

Với nội dung vụ án như trên, bản án dân sự sơ thẩm số 47/2020/DS - ST ngày 23/12/2020 của Tòa án nhân dân huyện Lạng Giang, tỉnh Bắc Giang đã quyết định:

Căn cứ Điều 116, 117, 118, 119, 120, 357, khoản 2 Điều 468 của Bộ luật dân sự năm 2015; Điều 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 27, 28, 29, 30, 31, 32 của Luật Kinh doanh bảo hiểm năm 2000 và luật sửa đổi bổ sung một số điều của Luật kinh doanh bảo hiểm năm 2019; khoản 3 Điều 26, khoản 1 Điều 35, điểm b khoản 1 Điều 39, khoản 1 Điều 147, Điều 227, Điều 228, Điều 271, Điều 272, Điều 273 của Bộ Luật tố tụng dân sự năm 2015; Nghị quyết số 01/2019/NQ-HĐTP ngày 11/01/2019 của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao; khoản 2 Điều 26 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016.

Xử:

Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của bà Hoàng Thị Th.

Công nhận Hợp đồng bảo hiểm số U909297736 giữa anh Hoàng Văn Q và Công ty bảo hiểm AIA là hợp pháp.

Buộc Công ty bảo hiểm nhân thọ AIA Việt Nam phải chi trả cho bà Hoàng Thị Th số tiền 442.395.000đồng và tiền lãi là 88.847.600đồng. Tổng cả gốc và lãi là 531.242.600đồng.

Kể từ ngày tiếp theo của ngày xét xử sơ thẩm cho đến khi thi hành án xong, bên phải thi hành án còn phải chịu khoản tiền lãi của số tiền còn phải thi hành án theo mức lãi suất các bên thỏa thuận nhưng phải phù hợp với quy định của pháp luật; nếu không có thỏa thuận về mức lãi suất thì quyết định theo mức lãi suất quy định tại khoản 2 Điều 468 của Bộ luật dân sự năm 2015.

Ngoài ra bản án còn tuyên về nghĩa vụ chịu án phí, quyền kháng cáo của các đương sự.

Ngày 23/12/2020, Công ty bảo hiểm AIA kháng cáo.

Nội dung kháng cáo: Kháng cáo toàn bộ bản án dân sự sơ thẩm số 47/2020/DS- ST ngày 23/12/2020 của Tòa án nhân dân huyện Lạng Giang, tỉnh Bắc Giang; đề nghị Tòa án phúc thẩm sửa bản án sơ thẩm, bác yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn.

Tại phiên tòa phúc thẩm, bà Hoàng Thị Th và người đại diện theo ủy quyền đều vắng mặt và không thay đổi, bổ sung, rút yêu cầu khởi kiện, đại diện theo ủy quyền của Công ty bảo hiểm AIA không thay đổi, bổ sung, rút kháng cáo. Các đương sự không thỏa thuận được với nhau về việc giải quyết vụ án.

Đại diện Công ty bảo hiểm AIA trình bày: Bản án sơ thẩm có sai lầm khi không triệu tập ông Vy Quốc H (là đại lý bảo hiểm và là người trực tiếp tư vấn và hướng dẫn anh Q lập Hợp đồng bảo hiểm số U909297736) để làm rõ có biết và đồng ý việc bà Thỉnh được ký thay anh Q tại hồ sơ yêu cầu bảo hiểm; ông Hoàn không phải là nhân viên của AIA Việt Nam mà là mối quan hệ đại lý bảo hiểm phát sinh dựa trên hợp đồng đại lý bảo hiểm và được điều chỉnh bởi Luật kinh doanh bảo hiểm; bản án sơ thẩm có sai lầm khi diễn dịch Điều 38 Luật kinh doanh bảo hiểm năm 2000, phân tích, đánh giá trái quy định tại khoản 1 Điều 38 Luật kinh doanh bảo hiểm.

Ở giai đoạn xét xử phúc thẩm phía Công ty bảo hiểm AIA cung cấp chứng cứ mới là bệnh án tâm thần ngày 02/7/2013 của Bệnh viện tâm thần tỉnh Bắc

Giang. Theo nội dung bệnh án thì anh Q nhập viện tâm thần ngày 15/5/2013 ra viện ngày 02/7/2013, với chuẩn đoán: Rối loạn phân liệt với tiền sử bệnh tâm thần lần đầu vào năm 2010. Mặc dù có tình trạng bệnh lý như vậy, nhưng anh Q đã không kê khai các thông tin trên khi điền hồ sơ yêu cầu bảo hiểm. Anh Q đã trả lời "không" tại câu hỏi số 7.b và câu hỏi 9 trong hồ sơ yêu cầu bảo hiểm. Đề nghị Hội đồng xét xử phúc thẩm sửa bản án sơ thẩm, không chấp nhận yêu cầu chi trả bảo hiểm của bà Hoàng Thị Th.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Bắc Giang phát biểu ý kiến:

- *Về việc tuân theo pháp luật của Thẩm phán:* Thẩm phán đã chấp hành đúng các quy định của Bộ luật tố tụng dân sự (BLTTDS); thụ lý vụ án đúng thẩm quyền; thực hiện việc giao thông báo thụ lý vụ án cho Viện kiểm sát và các đương sự theo đúng quy định tại Điều 285 BLTTDS; chấp hành đúng thời hạn chuẩn bị xét xử quy định tại điểm c khoản 1 Điều 286 BLTTDS; thực hiện việc gửi hồ sơ vụ án, quyết định đưa vụ án ra xét xử cho Viện kiểm sát cung cấp nghiên cứu tham gia phiên tòa; việc gửi quyết định đưa vụ án ra xét xử cho người kháng cáo, người liên quan đến việc kháng cáo đúng thời hạn theo quy định tại khoản 2 Điều 290, Điều 292 BLTTDS.

- *Về việc tuân theo pháp luật của Hội đồng xét xử:* Hội đồng xét xử đã thực hiện đúng các quy định của BLTTDS về phiên tòa phúc thẩm: Xét xử đúng, đủ thành phần theo quyết định đưa vụ án ra xét xử; trình tự thủ tục tại phiên tòa đúng quy định tại các Điều 297, 298, 302, 303, 305, 306 BLTTDS.

- *Về việc tuân theo pháp luật của thư ký phiên tòa:* Thư ký phiên tòa đã phổ biến nội quy phiên tòa; kiểm tra sự có mặt của những người tham gia phiên tòa theo giấy triệu tập của Tòa án và thực hiện các việc khác theo đúng quy định tại Điều 237 BLTTDS.

Đối với đương sự:

Nguyên đơn: Thực hiện đúng các Điều 70, 71 BLTTDS quy định về quyền, nghĩa vụ của nguyên đơn.

Bị đơn: Thực hiện đúng các Điều 70, 72 BLTTDS quy định về quyền, nghĩa vụ của bị đơn.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Thực hiện đúng quy định tại Điều 70, Điều 73 của BLTTDS.

- *Quan điểm về việc giải quyết vụ án:* Đề nghị Hội đồng xét xử phúc thẩm Toà án nhân dân tỉnh Bắc Giang áp dụng khoản 1 Điều 308 của Bộ luật tố tụng dân sự:

Không chấp nhận kháng cáo của Công ty bảo hiểm AIA. Giữ nguyên bản án dân sự sơ thẩm số 47/2020/DS- ST ngày 23/12/2020 của Tòa án nhân dân huyện Lạng Giang, tỉnh Bắc Giang.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu có trong hồ sơ vụ án và được thẩm tra chứng cứ tại phiên tòa, căn cứ kết quả tranh luận tại phiên tòa, Hội đồng xét xử nhận định:

[1] *Về thủ tục tố tụng:* Tại phiên toà phúc thẩm, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là đại diện của Công ty trách nhiệm hữu hạn đại lý bảo hiểm Bắc Giang vắng mặt, nhưng không ảnh hưởng đến việc giải quyết kháng cáo. Hội đồng xét xử tiến hành xét xử vắng mặt người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan theo quy định tại Điều 296 Bộ luật tố tụng dân sự.

[2] *Về nội dung:* Xét kháng cáo của Công ty bảo hiểm AIA. Hội đồng xét xử thấy: Theo các tài liệu có trong hồ sơ vụ án và quá trình tham gia tố tụng ở giai đoạn xét xử sơ thẩm, phúc thẩm. Các bên đương sự đều thừa nhận: Ngày 25/9/2017 anh Hoàng Văn Q đã tham gia Hợp đồng bảo hiểm số U909297736: "An phúc trọn đời ưu việt- quyền lợi cơ bản" với Công ty bảo hiểm AIA. Việc giao dịch, ký kết hợp đồng được thực hiện thông qua tư vấn, giới thiệu của nhân viên tư vấn bảo hiểm của Công ty bảo hiểm AIA tại Bắc Giang, địa chỉ: Số 269 đường Hoàng Văn Thụ, phường Xương Giang, thành phố Bắc Giang, tỉnh Bắc Giang. Sản phẩm bảo hiểm là gói bảo hiểm "An phúc trọn đời ưu việt - Quyền lợi cơ bản" với số tiền bảo hiểm 442.395.000đồng (bốn trăm bốn mươi hai triệu ba trăm chín mươi lăm nghìn đồng chẵn). Ngày hết hạn bảo hiểm là ngày 25/9/2084. Hỗ trợ chi phí nằm viện 200.000đồng; Bảo hiểm toàn diện bệnh hiểm nghèo: 50.000.000đồng; Bảo hiểm tử vong và thương tật do tai nạn 100.000.000đồng. Tổng phí bảo hiểm định kỳ: 11.500.000đồng. Tổng phí bảo hiểm dự tính theo định kỳ: 9.831.000đồng. Định kỳ đóng phí theo năm. Hợp đồng ghi rõ: Bên mua bảo hiểm và người được bảo hiểm là anh Hoàng Văn Q. Sau khi ký kết hồ sơ bảo hiểm, anh Hoàng Văn Q đã nhận được thư của ông Tổng Giám đốc Công ty bảo hiểm AIA (ông Wayne Besant**)** đề ngày 26/9/2017 và Giấy chứng nhận bảo hiểm nhân thọ vì tương lai với nội dung: Hợp đồng bảo hiểm số U909297736:"An phúc trọn đời ưu việt- Quyền lợi cơ bản" mà anh Hoàng Văn

Q với tư cách là bên mua bảo hiểm và là người được bảo hiểm đã được Công ty bảo hiểm AIA chấp thuận. Ngày chấp thuận: 26/9/2017; ngày hiệu lực: 25/9/2017. Anh Hoàng Văn Q đã thực hiện đúng nghĩa vụ đóng phí bảo hiểm cho Công ty bảo hiểm AIA với số tiền 11.500.000đồng đúng thời hạn và đúng theo yêu cầu. Đây là những tình tiết không phải chứng minh theo quy định tại khoản 2 Điều 92 Bộ luật tố tụng dân sự.

Ngày 10/8/2018 anh Q chết, bà Thỉnh là người thừa kế duy nhất của anh Q yêu cầu Công ty AIA chi trả 442.395.000đồng (bốn trăm bốn mươi hai triệu ba trăm chín mươi lăm nghìn đồng) tiền bảo hiểm theo hợp đồng đã ký kết nhưng phía Công ty AIA từ chối chi trả tiền bảo hiểm.

Hội đồng xét xử thấy: Theo quy đinh tại Điều 16 Luật kinh doanh bảo hiểm năm 2000 quy định điều khoản loại trừ trách nhiệm bảo hiểm thì:

1. Điều khoản loại trừ trách nhiệm bảo hiểm quy định trường hợp doanh nghiệp bảo hiểm không phải bồi thường hoặc không phải trả tiền bảo hiểm khi xẩy ra sự kiện bảo hiểm.

2. Điều khoản loại trừ trách nhiệm bảo hiểm phải được quy định rõ trong hợp đồng bảo hiểm. Doanh nghiệp bảo hiểm phải giải thích rõ cho bên mua bảo hiểm khi giao kết hợp đồng.

Theo quy định tại điểm 7.2.1, khoản 7.2, Điều 7 của quy tắc và điều khoản sản phẩm bảo hiểm "An phúc trọn đời ưu việt" thì: Quyền lợi bảo hiểm tử vong trong thời hạn hợp đồng bảo hiểm còn hiệu lực, nếu người được bảo hiểm bị tàn tật toàn bộ và vĩnh viễn trước 70 tuổi hoặc tử vong, Công ty sẽ chi trả một lần quyền lợi bảo hiểm theo quy định tại điều này tuỳ thuộc vào quyền lợi bảo hiểm mà bên mua bảo hiểm đã chọn được ghi trên giấy chứng nhận bảo hiểm hoặc các sửa đổi bổ sung nếu có.

Quyến lợi bảo hiểm cơ bản số tiền lớn hơn của:

a. Số tiền bảo hiểm hiện tại được tính tại thời điểm tử vong; hoặc

b. Giá trị tài khoản được tính tại thời điểm tử vong.

Quyền lợi bảo hiểm nâng cao tổng số tiền của:

a. Số tiền bảo hiểm hiện tại được tính tại thời điểm tử vong;

b. Giá trị tài khoản được tính tại thời điểm tử vong.

Theo quy định tại Điều 8 hợp đồng bảo hiểm: Quy định điều khoản loại trừ

8.1. Điều khoản loại trừ bảo hiểm khi người được bảo hiểm tử vong.

Công ty sẽ không chi trả quyền lợi bảo hiểm theo Điều 7.2 của quy tắc và điều khoản này nếu người được bảo hiểm tử vong do hậu quả trực tiếp hay gián tiếp của bất kỳ lý do nào dưới đây;

Tự tử trong vòng 24 tháng kể từ ngày có hiệu lực của hợp đồng hay từ ngày khôi phục hiệu lực hợp đồng gần nhất, tuỳ vào ngày đến sau. Đối với khoản gia tăng của số tiền bảo hiểm, loại trừ do nguyên nhân tự tử theo quy định tại điều này được áp dụng cho thời hạn 24 tháng tính từ ngày có hiệu lực của việc gia tăng hoặc khôi phục lại hiệu lực tuỳ ngày nào đến sau; hoặc

* Nhiễm HIV hay AIDS hay các bệnh liên quan đến HIV/AIDS; hoặc

* Do hành vi cố ý của bên mua bảo hiểm, người được bảo hiểm hay người thụ hưởng, trong trường hợp do hành vi cố ý của người thụ hưởng, Công ty sẽ chỉ chi trả quyền lợi bảo hiểm cho người thụ hưởng được chỉ định nào không tham gia vào các hành vi đó và theo phần quyền lợi bảo hiểm đã được chỉ định; hoặc

* Do bị thi hành án tử hình

Trong trường hợp người được bảo hiểm tử vong do các nguyên nhân nói trên, Công ty sẻ chỉ chi trả giá trị tài khoản tính tại thời điểm tử vong.

Như vậy điều khoản loại trừ trách nhiệm bảo hiểm ghi trong hợp đồng, không có các nội dung bên mua bảo hiểm khai không đúng thông tin tại câu hỏi 7.b và câu 9 của hồ sơ yêu cầu bao hiểm như như ông Khương trình bày tại phiên toà. Mặt khác, trong hồ sơ vụ án cũng không có chứng cứ chứng minh Công ty AIA đã giải thích rõ cho bên mua bảo hiểm các điều khoản loại trừ trách nhiệm bảo hiểm theo quy định tại Điều 16 Luật kinh doanh bảo hiểm và Điểu 8 của quy tắc bảo hiểm "An phúc trọn đời ưu việt"

"1. Khi giao kết hợp đồng bảo hiểm, doanh nghiệp bảo hiểm có trách nhiệm cung cấp đầy đủ thông tin liên quan đến hợp đồng bảo hiểm, giải thích các điều kiện, điều khoản bảo hiểm cho bên mua bảo hiểm…."

Việc nhân viên tư vấn không hướng dẫn và yêu cầu bà Thỉnh phải lấy chữ ký của anh Q vào mục Người được bảo hiểm và bên mua bảo hiểm; không yêu cầu anh Q làm giấy ủy quyền cho bà Thỉnh mà hướng dẫn bà Thỉnh ký thay anh Q vào phần người mua bảo hiểm, bà Thỉnh chỉ là người ký thay anh Q, không phải là người mua bảo hiểm.

Việc nhân viên tư vấn bảo hiểm không hướng dẫn bà Thỉnh lấy chữ ký của anh Q hoặc không yêu cầu bà Thỉnh xuất trình giấy ủy quyền của Quân hoàn toàn do lỗi của nhân viên tư vấn bảo hiểm. Theo quy định tại khoản 4 Điều 131 của Bộ

luật dân sự bên có lỗi gây thiệt hại thì phải bồi thường. Phía Công ty bảo hiểm AIA có quyền khởi kiện yêu cầu nhân viên tư vấn bảo hiểm phải bồi thường thiệt hại bằng vụ án khác.

Phía Công ty bảo hiểm AIA cho rằng thực tế anh Q chỉ là người đứng Bên mua bảo hiểm chứ không phải là người ký tên đề nghị tham gia bảo hiểm, anh Hoàng Văn Q là người được bảo hiểm nhưng lại không phải là người ký tên trên HSYCBH. Việc giao kết Hợp đồng bảo hiểm U909297736 là hoàn toàn trái với các quy định của Bộ luật dân sự 2015 và Luật kinh doanh bảo hiểm năm 2000 (đã được sửa đổi bổ sung) do vậy theo quan điểm của công ty hợp đồng này không phát sinh hiệu lực ràng buộc thực hiện đối với các bên. Công ty AIA đã viện dẫn cơ sở pháp lý là: Khoản 1 Điều 38 Luật kinh doanh bảo hiểm quy định: *"Khi bên mua bảo hiểm giao kết hợp đồng bảo hiểm con người cho trường hợp chết của người khác thì phải được người đó đồng ý bằng văn bản". Hoặc Điều 2.3. Quy tắc, Điều khoản sản phẩm An phúc trọn đời ưu Việt " Công ty sẽ không chấp nhận bảo hiểm nếu không nhận được sự đồng ý bằng văn bản của Người được bảo hiểm, hoặc cha mẹ, người giám hộ hợp pháp của Người được bảo hiểm trong trường hợp Người được bảo hiểm dưới 18 (mười tám) tuổi.*

Hồ sơ yêu cầu bảo hiểm có chữ ký của Người được bảo hiểm hoặc cha mẹ, người giám hộ hợp pháp của Người được bảo hiểm trong trường hợp Người được bảo hiểm dưới 18 (mười tám) tuổi sẽ được xem là sự đồng ý bằng văn bản của Người được bảo hiểm".

Hội đồng xét xử thấy: Anh Q tham gia bảo hiểm với tư cách là bên mua bảo hiểm đồng thời là người được bảo hiểm, bà Thỉnh chỉ là người đứng ra giao dịch và ký kết hợp đồng thay cho anh Q, bà Thỉnh không phải là người mua bảo hiểm để tặng cho Hoàng Văn Q. Vì vậy, không thể viện dẫn các quy định trên, vì các quy định trên chỉ áp dụng trong trường hợp bà Thỉnh tham gia ký hợp đồng bảo hiểm với tư cách là Bên mua bảo hiểm để mua bảo hiểm sau đó tặng cho anh Q khi đó anh Q mới là người được bảo hiểm và mới cần sự đồng ý của Quân. Trong hồ sơ bảo hiểm không có chữ ký của bà Thỉnh với tư cách là bên mua bảo hiểm. Căn cứ Hợp đồng bảo hiểm số U909297736:"An phúc trọn đời ưu việt- quyền lợi cơ bản" và Giấy chứng nhận bảo hiểm nhân thọ vì tương lai thì anh Q là bên mua bảo hiểm và là người được bảo hiểm đã được Công ty bảo hiểm AIA chấp thuận. Ngày chấp thuận: 26/9/2017; ngày hiệu lực: 25/9/2017.

Căn cứ vào các tài liệu do các bên cung cấp và tài liệu do Tòa án thu thập tại cơ quan, tổ chức trên cơ sở theo quy định của pháp luật thấy rằng: Sự kiện

bảo hiểm là có thật, thời gian xảy ra sự kiện bảo hiểm là ngày anh Q chết 10/8/2018 khi Hợp đồng bảo hiểm số U909297736: "An phúc trọn đời ưu việt - Quyền lợi cơ bản" đang có hiệu lực, anh Q tham gia với tư cách là bên mua bảo hiểm và là người được bảo hiểm, Công ty bảo hiểm AIA là bên bảo hiểm đã làm phát sinh về trách nhiệm bảo hiểm theo hợp đồng bảo hiểm đã được ký kết. Vì vậy, Hợp đồng bảo hiểm hiểm số U909297736 giữa anh Q và Công ty bảo hiểm AIA đã có hiệu lực pháp luật, làm phát sinh trách nhiệm bảo hiểm của Công ty bảo hiểm AIA theo Điều 15 Luật kinh doanh bảo hiểm, không thuộc các trường hợp bị xác định là vô hiệu theo Điều 22 Luật kinh doanh bảo hiểm 2000 (được sửa đổi bổ sung năm 2019) và cũng không thuộc các trường hợp loại trừ trách nhiệm bảo hiểm theo quy định tại Điều 16 Luật kinh doanh bảo hiểm và Quy tắc bảo hiểm.

Căn cứ Hợp đồng bảo hiểm số U909297736 và các quy định tại Quy tắc và Điều khoản sản phẩm bảo hiểm An phúc trọn đời ưu việt tại Điều 3, Điều 7, Mục 2, tiểu mục 7.2.1; Điều 25 Mục 25.2, Điều 26 thì bà Hoàng Thị Th là người thừa kế duy nhất của Hoàng Văn Q được Công ty bảo hiểm nhân thọ AIA Việt Nam giải quyết quyền lợi bảo hiểm theo hợp đồng bảo hiểm đã ký.

Cụ thể đối với sản phẩm bảo hiểm là gói bảo hiểm "An phúc Trọn đời ưu việt quyền lợi cơ bản" thì bà Thình được nhận số tiền bảo hiểm là 442.395.000 đồng (bốn trăm bốn mươi hai triệu ba trăm chín mươi lăm nghìn đồng). Bảm án sơ thẩm chấp nhận yêu cầu khởi kiện của bà Thỉnh là có căn cứ, đúng quy định của pháp luật.

[3] Xét ý kiến của Công ty bảo hiểm AIA cho rằng Toà án sơ thẩm không triệu tập ông Vy Quốc H (là đại lý bảo hiểm và là người trực tiếp tư vấn và hướng dẫn anh Q lập Hợp đồng bảo hiểm số U909297736). Hội đồng xét xử thấy: Ông Hoàn là nhân viên tư vấn bảo hiểm, trên cơ sở tư vấn của ông Hoàn các bên đã giao kết Hợp đồng bảo hiểm số U909297736, Công ty bảo hiểm AIA đã chấp thuận hợp đồng, hợp đồng đã có hiệu lực pháp luật và được các bên thực hiện. Việc giải tranh chấp hợp đồng bảo hiểm giữa bà Thỉnh với Công ty bảo hiểm AIA không ảnh hưởng đến quyền và nghĩa vụ của ông Hoàn nên không cần thiết phải triệu tập ông Hoàn tham gia tố tụng.

Từ phân tích trên, Hội đồng xét xử thấy: Không có căn cứ để chấp nhận kháng cáo của Công ty bảo hiểm AIA. Giữ nguyên bản án dân sự sơ thẩm số 47/2020/DS- ST ngày 23/12/2020 của Tòa án nhân dân huyện Lạng Giang, tỉnh Bắc Giang.

[4] *Về án phí:* Kháng cáo của Công ty bảo hiểm AIA không được chấp nhận nên Công ty TNHH Bảo hiểm nhận thọ AIA (Việt Nam) phải chịu tiền án phí dân sự phúc thẩm theo quy định tại Điều 148 Bộ luật tố tụng dân sự.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào khoản 1 Điều 308, khoản 6 Điều 313, khoản 1 Điều 148 Bộ luật tố tụng dân sự;

Không chấp nhận kháng cáo của Công ty bảo hiểm AIA. Giữ nguyên bản án dân sự sơ thẩm số: 47/2020/DS- ST ngày 23/12/2020 của Tòa án nhân dân huyện Lạng Giang, tỉnh Bắc Giang.

2. Buộc Công ty bảo hiểm nhân thọ AIA Việt Nam phải chịu 300.000đồng tiền án phí dân sự phúc thẩm nhưng được trừ vào số tiền 300.000đồng đã nộp ghi tại biên lai thu số AA/2019/0002756 ngày 23/12/2020 do Chi cục thi hành án dân sự huyện Lạng Giang, tỉnh Bắc Giang thu. Xác nhận Công ty bảo hiểm AIA đã nộp đủ tiền án phí dân sự phúc thẩm.

Trường hợp bản án được thi hành theo quy định tại Điều 2 Luật thi hành án dân sự thì người được thi hành án dân sự, người phải thi hành án dân sự có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các Điều 6, Điều 7, Điều 7a, và Điều 9 Luật thi hành án dân sự. Thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại Điều 30 Luật thi hành án dân sự.

Bản án phúc thẩm có hiệu lực kể từ ngày tuyên án./.

Nơi nhận
- VKSND tỉnh Bắc Giang;
- Tòa án ND huyện LG;
- Chi cục THADS huyện LG;
- Các đương sự;
- Lưu.

T/M HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA

Nguyễn Xuân Thạo